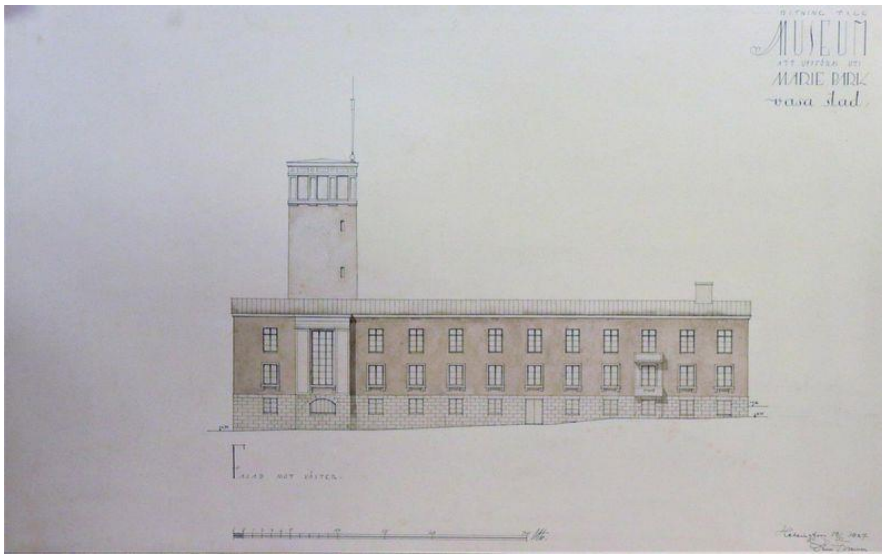

Museums mysterium i Vasa400-utställningar

1600-talet, tjärbränning och häxor

Vasa grundades år 1606 av Karl Gustav Vasa (alltså kung Vasa den nionde IX). Staden grundades vid kanalen och levebrödet fick man såväl från jordbruket som från havet.

Vilket djurporträtt/staty finns i rummet utöver en ko?

I västra Finland trodde man på häxeri. Ofta blev ogifta kvinnor som bodde självständigt misstänkta för att vara häxor. Man kunde ange grannar för att vara häxor ifall de till exempel hade en ko som gav mera mjölk än vanligt eller om grannarna fungerade som hälbräddagörare för andra. Häxförföljelserna var som värst på 1670-talet. Enbart kvinnor beskyldes för att vara häxor.

Främst i Österbotten trodde man på häxor och här avrättades också två kvinnor vid namn Marketta som båda misstänktes vara häxor. Marketta Punasuomalainen anklagades för att ha förorsakat två människors död och Marketta Parkoinen anklagades för att ha gjort en kvinna sjuk av häxkonst. De avrättades i Höstves i Vasa och kropparna brändes upp i en gammal lada.

Bild: Vasa400-utställning "häxor", Silvia Rinne

1800-talet och Vasa brand

Kvinnorna ansågs inte själva kunna ta hand om sin egendom på grund av sin bristfälliga förmåga. När en kvinna hade blivit änka fick de ibland ärva egendom redan på 1800-talet.

Men varför fick inte Maria Widgren behålla den egendom som hon hade ärvt?

Under vems förmyndarskap hamnade Maria Widgren?

Varför fick inte Lisbeta Gabrielintytär sy och vad hade hon fått lov att sy?

Björkorummet

Brudkläder och fabriksarbetarens stuga

I rummet kan du se olika brudklänningar från flera decennier. Hustru var ett eftertraktat yrke, men alla kvinnor blev inte det. Tanken om kvinnan som en bristfällig och enfaldig människa föddes tidigt, även om kvinnorna i jägar- och samlarsamhällena främst leddes av mödrar och kvinnorna var i en jämställd ställning. När man sedan övergick till jordbrukarsamhällen utvecklades kvinnornas och männens roller på olika sätt, så att skillnader uppstod. År 1743 stiftades till och med en lag om kvinnornas bristfälliga hjärnkapacitet.

År 1864 stiftades en ny lag enligt vilken ogifta kvinnor över 25 år ändå helt och hållet fick förfoga över sin egen egendom. I Vasa grundades fabriker där det behövdes nya arbetstagare och man ville få bort kvinnorna från att vara inhysta hos släktingar.

Vilka kallades bomullsflickor?

Bomullflickan Annas egendom är i vitrinskåpet, men vilket djur ligger på sängen?

Det blev mer vanligt med husdjur på 1900-talet även i arbetarklassen och hos menige man.

Vasa i bild

Fotograf var ett av de yrken som lämpade sig för kvinnor. Den mest berömda fotografen i Vasa är Julia Widgren, som även fotograferade folk på landsbygden och vanligt folk samt fångar såväl som adel på ett fantastiskt sätt. Du kan beundra Widgrens fotografier på väggen i föregående rum. Widgrens kanske mest kända fotografi är det på knivjunkarna Antti Isotalo och Antti Rannanjärvi (som du såg i rummet där det berättades om Vasa brand).

När hade Julia Widgren en fotoateljé i Vasa?

Mathilda Wrede hör också till en av de mest kända personerna i Vasa.

Var bodde Mathilda Wrede under sin tid i Vasa?

Det sägs att Wrede var en av pionjärerna inom socialt vuxenarbete.

Vem blev hon vän med i samband med att hon bekantade sig med och hjälpte fångar?

1900-talet, fabriker och sommarliv

Eftersom kvinnorna ansågs vara bristfälliga varelser fick de givetvis inte besöka restauranger eller caféer utan sin make.

Vilket café grundades specifikt för kvinnor och fram till vilket år var caféet verksamt?

I rummet ser du en miniatyrmodell av den nya staden Vasa. Visserligen har den också förändrats och delvis rivits.

Vilken byggnad finns ändå ännu kvar?

